

ELS TREBALLS SE PUBLIQUEN BAIX LA RESPONSABILITAT DE LLURS AUTORS NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ: TRIMESTRE 150 PESSETES ANUNCIS: A PREUS CONVENCIONALS NUMERO SOLT: 10 CÈNTS.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS - TELÈFON 256

TARRAGONA, Diumenge, 16 de Març de 1919

ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC: LLORENS I CABRE - CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

Dependent de Comerç, escolta:

Dependent: Ja estàs bé? Pots menjar? Res te inquietat? Estàs capacitat dels moments actuals? Dependent: No creus arribada l'hora d'imposar-te? No veus l'exemple dels demés obrers i empleats? Es que vols seguir en ta actual situació d'esclavitut moral i material? Es que no ets home? Dependent: Sies de la categoria que sies, TENS L'INELUDIBLE DEURE DE INGRESAR AL CENTRE DE DEPENDENTS. Si les orientacions d'aquesta Entitat en materia social no són prou efectives, i pot-ser i tot vergonyoses, tu en tens la culpa. Ajuda i treballa. Sino, sigas esclau, sigas cobard i acota el cap sots els cops de fuet que sobre tu i els teus caurà. MERCURI.

¿ la nostra Escola de Comerç?

Heu's aquí una pregunta que sovint anem repetint els que tantes vegades hem pregonat la gran necessitat de que la nostra Tarragona tinga una Escola de Comerç aon poguer-hi educar a sos fills per a que en el dia de demà esdevinguin homes perfectes, curulls de coneixements comercials capaços d'aixampar l'horitzó del comerç tarragoní. Des de que's formà el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria» que, per iniciativa del mateix se vé tractant publicament de la necessitada Escola de Comerç, ha vent-se adreçant eixa entitat a la Mancomunitat de Catalunya en data de 22 de Juliol de 1915 demanant l'establiment en nostra ciutat del mentat centre d'ensenyança, doncs que ja no podien passar més temps sense omplir aquell buit. Costant molts treballs, se logrà promoure un veritable estat de opinió favorable, com no calia més, a lo que's demanava en la instància dirigida a la més alta representació de Catalunya. I aquesta ho estudià, i al cap de molt temps obrí un concurs per a la creació de quatre escoles a Catalunya, en el qual hi acudí també nostre Ajuntament, després d'un sens fi de treballs per a que no hi manqués en aquell concurs, doncs que hauria estat aqoant que nostra Ciutat, que va ésser la promovedora dins a Catalunya d'aquet afer, no hi hagués anat... I tant debò hagués sigut així! La Mancomunitat concedí el 28 de Desembre de 1917 la Escola de Comerç a Tarragona, com aqüesta demanava, i malgrat l'haver passat més d'un any de la data ensà, aquesta és la hora en que no hi ha res fet encare!

Per xò deiem que hauria sigut millor que l'Ajuntament no havés concorregut al mentat concurs, ja que ara no passaria la nostra ciutat per la vergonya de no cumplir lo que oferia. Per qué? Perque Tarragona pateix d'un Ajuntament mangonejat per uns quants que, amb les seves artimanyes, pogueren fer allunyar del Municipi als verdaders representants del poble, aqets que a hores d'ara tindrien ja solucionat l'assumppte econòmic, i amb ell hi tindria també solució l'establiment de la Escola de Comerç, el problema de l'aigua, etc., etc. Pensin els qui comanen els destins de la ciutat, que en acavant el plas assenyalat per la Mancomunitat de Catalunya, recentment, per a que l'Ajuntament fixi d'una manera concreta l'ofertament que li va fer per a que aquèlla li concedís la Escola, tal vegada després serà tard, i Tarragona quedarà per a sempre, amb seguretat, sense una escola d'ensenyament comercial, quan la té de menester, si és que la volem fer viure i fer-la més gran. Tant debò aquestes humils ratlles tinguin resonància; mes, no sabem per quins motius ens fan creure en que, desgraciadament, no la tindran. Ah! I després, si s'arriba a exigir als culpables la responsabilitat de sa deixadassa, tot seran excuses i peros i ningú ne tindrà la culpa. Mes, els qui hem bregat tant de temps posant-hi tot el nostre entusiasme i esforç, encare que petit, per arribar a assolir-la, ja ems en recordarem i, tal volta, dia vindrà en assenyalat-los. P. OLIVELLA RIOMA.

L'Ajuntament de Tortosa

Nostres llegidors ja tenen coneixement de la carta que va dirigir l'il·lustre diputat republicà per Tortosa, En Marcell Domingo al senador per aquesta província En Dalmau Iglesias, per haver-la publicat en aquestes planes, i avui ho fem de les altres dues cartes creuades entre abdós personatges polítics, a la fi de que's pugni judicar el procedir noble i patriòtic de l'un, i la manera incongruent i despectiva de l'altre. Ven's aquí abdós documents:

Del Sr. Iglesias al Sr. Domingo

D. Marcelino Domingo. Considero como un honor, tanto el haber salido, desde mi sillón del Senado, en defensa de los atropellados por el caciquismo tortosino que usted acaudilla, como la carta de usted en la que, a vuelta de generalidades y de frases impropias de quien debió de actuar de educador, nada prueba contra mis asertos. No le reconozco a usted derecho a hablar de «dignidad personal» y menos de «respeto a la verdad». Usted no las conoce sino para escarneoerlas en sus discursos, engañando a gentes dignas de mejor suerte que la de ser victimas de quienes viven a su costa! En mi ruego no hablé de monárquicos ni de republicanos, ni dirigí a nadie ataques personales; me limité a exponer hechos que permanecen en pie. No entré, ni entro, en si alguno de los individuos del Ayuntamiento de Tortosa dejó, desde que fué concejal, de ejercer el oficio de que vivía, apesar de lo cual vivió más espléndidamente que antes, ni en si con usted pasa una cosa parecida. Sin embargo, usted me ataca personalmente en su carta. Me alegro mucho de que mi actuación política merezca insultos por parte de usted; lo que me avergonzaria sería el merecer sus alabanzas.

Represento en Cortes a Tortosa tanto como usted y la felicitaciones que he recibido de entidades sociales y de individuos tortosinos, tan honrados, por lo menos, como usted puede serlo, me satisfacen plenamente.

Si usted está conforme con la inspección que pedí, ¿por qué se altera usted porque la haya pedido? El señor ministro de la Gobernación, al cual envío también yo copia de esta carta, nos conoce, en efecto, a usted y ami; pero a mí no se me conoce en el Ministerio porque cobre ni haya cobrado nunca del fondo de reptiles.

En cuanto a lo de ser hombre, conozco las valentías de usted cuando estuvo detenido por la autoridad militar, y el heroísmo de que dió muestras en el asunto Loygorri. De mí puedo decirle que no he sentido miedo nunca, pues para no sentirlo basta con tener tranquila la conciencia; y el que me busque, me encontrará.

D. Iglesias. Barcelona, 5 Marzo 1919.

Del Sr. Domingo al Sr. Iglesias

D. Dalmau Iglesias. No me ha sorprendido su carta. Era de lo único que le creía capaz a usted. Usted es de los hombres que no engaña a las gentes; lo que es usted por fuera es lo que es usted por dentro.

Pero, concretémos. Yo le decía en mi carta que había usted difamado a un Ayuntamiento honorable. Y le invitaba a ir personalmente a investigar con toda serie de detalles, de pruebas, la gestión que dicho Ayuntamiento realiza. En su carta no dice una palabra de esto. De esto, que es lo esencial, lo capital, lo fundamental de mi carta y del asunto que discutimos.

Insultar sabe cualquiera. Por esto sabe usted. Decir la verdad solo sabe el que es capaz de sentirla. Por esto no sabe usted.

Si usted me mereciera otro concepto, ya tomaria en cuenta sus insultos y los contestaria en el tono adecuado a la persona que los recibe. Pero aqui no se trata de ventilar asuntos entre usted y yo. Se trata de que usted ha juzgado la actuación de un Ayuntamiento; de que yo le he dicho que su juicio era falso y le he invitado a ir personalmente a Tortosa. De esto se trata.

Todo lo demás lo ventilaremos después cuando lo principal se haya ventilado. ¿Qué usted nunca ha cobrado de Gobernación? Nadie se lo había dicho. Usted sabrá porque sé de aquello que no se le acusa. ¿Qué cuando estuvo preso no fui valiente, ni fui valiente cuando el asunto Loygorri? Yo no necesito patentes de valentía. Estas las necesitan los que en su vida de hombres no pueden fanatarse de otros honores.

Y nada más. Usted dijo que el Ayuntamiento de Tortosa era un mal Ayuntamiento. Yo le he dicho que vaya a Tortosa a probarlo. Que tiene usted el deber de ir como acusador recusado.

Mientras a esto no le decida, quedará en pie todos los conceptos de mi carta anterior. Y todos los conceptos que van quedando escritos si usted no va al lugar de honor donde debidamente ha sido requerido.

Marcelino Domingo.

La canço dels noms volguts

POMPEIA. Beteula d'afalags. Oh! ingènua figura que't mous al bell encant d'un arbre que fecunda. Esguard meravellós: Taniagra esberlada. Amb tu és justificat el res de tes paraules dolces i pol·lides. La mística unció amb que passeiges, pulcre, amb el breuari d'oracions, flairant a odors de flors; clavells sexuals, degotant a herbari i minces violetes de Pasqua. Flors que han lluit en el pit i has omplert de pétons i oracions davant d'un Sant Crist de cabellera vellutada. Oh! Pompeia ingènua, encantadora i enjogaçada. JOSEFINA. Ergida. Marbre sagnant. Imatge enfellonida per la treina, qui evoca un rosari trenat amb rulls de cabells com una Mignon. Sombra de figura novel·lesca. Somrient. Esguard pecador que's confon amb una contorsió de fera rendida a les plantes d'un capador qui mostra una arma. Triomfadora com la Judith de Bethulia, en la nit d'orgiasme, tot cercant la mort d'Helofernes, i no cedint quasi ni un bès, sabrés com la mel... Darrerament cedeix, infosa en el sexualisme i s'aboca als braços d'Helofernes; després, tallant la testa del gran capitá, esborra el goig d'una nit bestial. Josefina, és comparable... Parel·loneja... i fa sentir enyor, escrutador. FRANCESCA. La ànima de una flor nascuda. Tímida i ahora inquietant, amb una febra d'idealitat i creença. Observa una placidesa i retraïment. Viventa l'imatge d'un somriurer. Efluvis de bonesa i castetat. Francesca, la verge bruna. Francesca, la tímida i candorosa. I la ànima de la dolça Francesca sospira en l'incògnit amat, sospira en l'esguard ciutadà del jove que llampra en el fons dels seus cerens ulls. Ulls, llag dormit, on fa efluvis l'ensomni. Amatenta sots una nivietat pasmosa petja triomfal, la seva cama columna jònica. El seu esguard s'endinza. La cella contrada de vivacitat fluctua i preconitza. I la boca minusclo floreix, com un arbre una insospitada cosa. La boca és el glavi. Assetjaria un fibló en el petó càlid. De la seva bonesa i bruna formosor, glosa aquella rialla tan franca i solomniac com unee notes wagnerianes... CELIA. Cèlia, la de regust intel·lectual. Cèlia, la vil·latana, la de ventre semblant a poma prohibida i colrada per uns colors encantadors. El seu esguard amorosit triomfa en un despit de causes ignotes i ocultades. S'imposa la veu amb forfítut i plenitud. Cèlia és estimada! I els seus amors em recorden una passió del poeta. Idealitzada, fins que'l desconhort fou en la passió; esvalda, una tarda a ciutat al morir el sol. Cèlia, en la llum malalta del jorn,

La Cervesa embotellada i pasteuritzada

per la Casa Blandinieres

se recomana per a evitar tofa mena de contagi d'enfermetats infeccioses.

legeix mentres els seus ulls llampregen com d'esfinx que venç...

ROSER

Endolada, bellugadica i odoranta. Passa pels suburbis de la gran ciutat.

Tota encanta una il·lusió manyaga, de basarda, d'encis, tot a la vegada.

Bellugadica i obriaganta, de càlides sentors, que'l pit conforten a una màgica nit de pecat a Thais, riallera, qui comdemna al Paprucci anacoreta.

Oh! Roser, la endolada. Esguard feli, de fera, comdemnat a eterna luxúria.

Pecat de l'inferr! Baume d'una font que amenitza dolça complanta.

Dona de neguit encogit!

OLGA

Olga, dil·lectissima, en mig d'una ubaga, encerclada d'ombra i frescor; parlotjava d'una minça de romanticisme, com un deix de sensualisme propi de dones.

Romanticisme decadent i morbós. Romanticisme d'agrituts i de fets perillosos.

Olga, ergida, com el breçoieig del vent gronzant una palmera, quedava amb el deix afros d'una manyaguera inquietant, destriant la meravella seva.

El pit gletia com un cavall, com patejant fieratica, per l'actitut d'escomesa.

Mentres açó, la paraula brollava de la seva grana i sexual boca.

Olga la enigmatica, dirien. Evocadores rememorances. Pródigo de serenitat, semblava un espill, combatent el cel i l'atzur del nostre camp tarragoni.

ENDREÇA

Jo canto els noms volguts!

Jo canto l'afalag de la mirada. I la cançó comença infantívola mentres devé inquieta i pausada, com el destre delit.

El nom musical resona a l'oid com una dolcesa dels cinc sentits que hom posseeix.

SALVADOR TOBELL I EULALIA.

La qüestió del Marroc

En un article que té tot l'aspecte de una nota oficial, el diari francès *Le Matin* fa interessantíssimes afirmacions sobre la qüestió del Marroc, en ço que esguarda l'Espanya. Enc que només sigui a títol d'informació, creiem oportú de reproduir el dit article. Heu-vos el aquí:

«Ignorem encara quina impressió ha produït a Madrid l'exposició feta al Comitè dels Deu de les demandes franceses relatives al règim del Marroc i en particular al de Tànger; però el moment és propici per a fer un poc de historia.

«A l'endemà de l'armistici, el Govern espanyol tenia consciència que la França podria presentar legítimes queixes contra certs gabinets de Madrid, per haver tolerat que la zona espanyola es convertís en molts casos en una base per a les intrigues alemanyes adreçades contra nosaltres al Marroc.

El Govern esperava demandes immediates, extremadament energiques, potser i tot represalies. Aleshores manifestà el desig de negociar la cessió de la seva zona marroca a canvi d'aventatges precisos.

«Intermediaris oficials o oficinosos van fer conèixer aquest estat d'esperit al Govern francès, el qual no va creure que hagués d'atendre aquelles indica-

cions. El comte de Romanones vingué a París, poc temps després, convençut que hom li faria proposicions. Hom no n'hi va fer. Obrant com a prudent diplomàtic, ell tampoc va fer-ne, puix volia ésser en aquest afer, tal com va tornar a dir-ho abans d'ahir, el defensor i no el demandant. No obstant, va retornar a Madrid molt satisfet, per haver vist que la França feia generosament el silenci sobre les faltes dels seus antecessors.

«Però aviat es va convencer que l'exercit espanyol era partidari de l'ocupació d'una part del Marroc; per més que aquesta ocupació no hagi portat mai a Espanya altra cosa sinó conflictes i despeses...»

Segueixen unes consideracions del diari francès, que nosaltres ens abstenim de traduir per temor a certa llei. Després diu *Le Matin*:

«Vet aci el Marroc que torna a ésser instrument de canvi, i l'Espanya ens fa saber per boca del seu primer ministre, que espera les nostres proposicions. Després de l'exposició d'abans d'ahir al Comitè dels Deu, els canvis de punts de mira no poden trigar: Començaran naturalment per la discussió, entre els dos països, del règim que convé aplicar a Tànger.

«Podem afegir que Mr. White, antic embaixador i membre de la delegació americana, ha declarat al Comitè dels Deu que els Estats Units s'atenien al punt de mira que ell mateix havia sostingut amb llur nom a Algecires l'any 1906, a saber, que els drets de la França estaven integralment reconeguts, amb la condició que, sobre el terreny econòmic, el règim de la porta oberta quedés assegurat.»

«Cal advertir, però, que tot fa creure que una de les frases del darrer discurs del comte de Romanones al Parlament sobre la qüestió del Marroc, o sigui la frase segons la qual la zona espanyola constitueix un magnific instrument de canvi, ha estat mal interpretada pels francesos, i no pas per culpa d'ells, ja que la frase es presta realment a confusions. A París hom ha cregut que el comte de Romanones, oferia la cessió de la zona espanyola del Marroc, en tot o part, a canvi d'aventatges suficients. I aqueixa interpretació es contradiu amb l'afirmació, feta pel cap del Govern, que Espanya no ha de cedir ni un pam de terreny de la seva zona, i que no té perquè entrar en negociacions, des del moment que no vol altra cosa sinó el manteniment del tractat franco-espanyol de 1912, que és el que delimita les dues zones, francesa i espanyola, de l'Imperi del Marroc.

«Tal és el punt de mira exposat pel comte de Romanones, en oposició a les tesis, més pràctiques i adhuc més patriòtiques, exposades al Parlament per diputats catalans, en especial en Rodés.

Catalunya davant el món

L'important rotatiu nordamericà *New York Times* publica un article parlant de la causa nacionalista de Catalunya.

D'ell en treiem alguna cosa perquè hom vegi com representa Catalunya davant el món:

«A tot arreu on hi havia desavinences sobre qüestions de races o territoris, l'acabament de la guerra ha donat nova fe i confiança a un dels bàndols.

A la península ibèrica ha estat plantejada de nou una controvèrsia d'acord amb les tendències mundials. Es la qüestió autonòmica de la vella Catalunya enclavada al Nord-est d'Espanya, tocant a França, a través dels Pireneus, i la capital de la qual és la industriosa ciutat de Barcelona.

Els últims cables de Madrid diuen que els diputats catalans han obstruït les sessions de les Corts, degut a l'acte de llur leader Cambó, retirant la representació catalana, per no haver-se atès a ses demandes. La contesta del Govern fou oferir que l'assumpte passés a una Comissió, però conservant les Corts el dret de decidir en últim loc. A Madrid hi varen haver demostracions antieatalanistes i es va parlar de boicot.

El comte de Romanones, «Premier» espanyol, digué a un corresponsal de la premsa associada, que avui dia l'únic problema interior d'Espanya era Catalunya, afegint: «Però nosaltres resoldrem aquest assumpte donant a Catalunya l'autonomia.»

Catalunya, indubtablement ha escollit una hora propícia per a fer una parada en ferm, ara que el govern propi ha passat a ésser principi indispensable en la política internacional.

«Espanya no existeix, ço que hi ha són Espanyes», s'ha dit. «Cada regió té son caràcter propi, de vegades distint completament de les seves veïnes. Castella, Catalunya, Bascònia, Navarra, Aragó, Andalusia, són pobles les diferències dels quals seran més o menys grans, però sempre visibles.»

«Aquest és el mapa ètnic d'Espanya: les colors són diferents i el mapa multicolor.»

«Política sense parió, l'espanyola! Unitat completa, centralització il·limitada! Des de Madrid la color va estenent-se com una gota d'oli per tota la península!»

Fa un breu resum, també, de la historia del moviment catalanista, amb una consciència i una latitud de visió com no sabem trobar entre els polítics d'ofici de les oligarquies centralistes.

Els un dies a París, altres dies a Nova York, avui a l'Havana hi trobem testimonis, els quals no poden ésser fills d'apassionament, que parlen ben alt de la nació catalana i diuen d'ella coses que nosaltres, per un sentit pudorós de modestia, no gosariem afirmar.

Ho recollim, però, perquè serveixi de guia en apreciar l'elevació catalana davant del món i perquè son no menys preables — al contrari, nobles — testimonis que per a un poble sempre són per tenir en compte.

La revista popular *Mundial*, que surt a l'Havana, porta un article intitulat «Catalunya», signat per l'il·lustre escriptor Victor Hugo Tamayo. Els conceptes que verteix manifesten prou la manera com ell — com tants d'altres — miren, estudien, observen el cas de Catalunya.

«Diu que en aquestes hores turbulents de transformació i d'enrenou mundial, quan son a punt de caure les sancions definitives damunt una infinitat de coses, de sistemes i de concepcions ja fa-

llits. Espanya, diu, oferirà un dels més interessants processos.

Diu que la caducitat d'antics procediments, de conxorxes politiqueres, que no responen a cap realitat, tot això és a punt d'esfondrar-se davant la meravellosa eficiència d'aqueix fenomen ètico-polític que es diu catalanisme.

Afirma, més avall, que el poble català realitza, etnicament, l'ideal del perfecte tipus llatí exemplar. No té certes notes de limfatisme i de nerviosisme pròpies d'eixa raça; ni tampoc apareix, com les races oposades a la llatina, en possessió d'un temperament massa sanguini ni d'una excessiva ab-

sència de nerviositat. És un poble d'homes robustos i de dones robustes i formoses, equilibrades, gracioses. Vessa salut i alegria. Son ànimes sanes de cossos sans.

La seva laboriositat i son esperit progressista són ben palesos moralment i materialment.

Acaba dient que la causa de Catalunya està per triomfar, a pesar de l'esforç i de la inèrcia de les velles coses, que no podran resistir gaire temps; i amb el triomf dels ideals vius de Catalunya, ella i Espanya, s'incorporaran a la marxa novíssima del món.

Aquesta mateixa revista porta, entre els d'altres personalitats ben conegudes, un retrat d'En Cambó, amb una bandera catalana.

«Aquest mateix revista porta, entre els d'altres personalitats ben conegudes, un retrat d'En Cambó, amb una bandera catalana.»

«Aquest mateix revista porta, entre els d'altres personalitats ben conegudes, un retrat d'En Cambó, amb una bandera catalana.»

«Apreciat senyor: El senyor president m'encarrega de donar-li a vostè i companys les gracies pel vostre cablegrama i m'encarrega els asseguri que l'apel·lació que contenia el cablegrama rebrà sa més pròxima consideració.

VII Concurs nacional d'Historia de Catalunya

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, que té per missió treballar pel desvetllament de la nostra consciència patriòtica, convoca als nois i noies catalans al VII Concurs Nacional d'Historia de Catalunya que tindrà lloc aquesta vegada a la ciutat de Tar-

ragona els dies de la Pasqua Granada, dies 8 i 9 de Juny de 1919.

El Consell Directiu de la Protectora, seguint la norma que va imposar-se ja en l'any 1914 de celebrar els concursos d'Historia alternativament a Barcelona i en altres llocs de Catalunya, i tenint en compte que va celebrar-se en aquesta darrerament esmentada capital el de l'any 1918, ha disposat que el prop- vinent tingui lloc a la ciutat de Tarragona.

El Concurs es regirà per les següents

Bases

1.ª Hom considerarà Cooperadores al Concurs les entitats que contribueixin al mateix amb subvencions en efectiu; i Protectors, els particular que facin donatius en metàl·lic o en efectes per a premis als concursants.

2.ª Els exercicis seran orals, públics i en Llengua Catalana; hi podran prendre part nois de deu a divuit anys i noies de deu a vint anys.

3.ª Entre els inscrits s'establiran sis seccions: tres per als nois i altres tres, similars, per a les noies; la primera de cada agrupament la formaran respectivament els nois i les noies de deu a dotze anys; les segones de dotze a quinze anys, i les terceres, els nois de quinze a divuit anys i les noies de quinze a vint anys.

4.ª Els inscrits a les dues primeres seccions hauran de demostrar coneixements sintètics i conjunts d'Historia de Catalunya, especialment de la successió cronològica dels seus sobirans. Podran consultar els compendis de Mossèn Norbert Font i Sagué, Antoni Bori i Fontestà, Joan Oliva i Rafel Monjo. Els inscrits a les segones deran donar detallades explicacions sobre els fets més remarcables de cada època i regnat; consultar l'Historia de Catalunya de N. Antoni Aulèstia i Pijoan. Els que figurin a les terceres seccions tractaran dels fets, costums i civilització de l'antiga Nacionalitat Catalana, des de sa fundació fins a la pèrdua de les seves llibertats, havent de posar especial atenció en els esdeveniments històrics relacionats amb les comarques tarragonines. (1)

5.ª Els nois i noies que hagin obtingut Premis en efectiu en Concursos anteriors, no podran presentar-se a aquest sinó en secció més avançada.

6.ª Els premis en metàl·lic per als concursants es donaran en llibretes de les Caixes de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi que existeixin a la Comarca d'on els premiats procedeixin, i, en cas de no haver-n'hi en elles, se els hi entregaran en efectiu.

7.ª Els que desitgin concórrer a aquest Concurs deurán inscriure's no més tard del 25 de Maig prop- vinent a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, carrer de la Canuda, 14, principal, [Barcelona o a adreçant-se al Secretari de la Comissió Delegada de l'Associació a Tarragona n'Endalt Melendres, a l'estada de l'Orfeó Tarragoni, Rambla de Sant Joan, entressol, a fi de saber amb temps el nombre de concursants per a l'organització del Concurs.

8.ª Els premis oferts podran ésser

(1) Nota. — L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha encarregat al distingit historiador En Ferrán Valls i Taberner la confecció d'un Programa per a servir de base en els exercicis del Concurs; tan prompte el tinga en son poder procedirà a la seva publicació per millor orientació dels professors que hagin de preparar als concursants.

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT : El més RIC EN CACAO : Aliment NUTRITIU per excel·lència

concedits o no a judici exclusiu del Jurat examinador, les decisions del qual seran inapel·lables.

9.ª El Jurat Examinador i Qualificador del Concurs serà nomenat oportunament pel Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, el qual procurarà que hi tinguin representació les entitats Cooperadores del Concurs.

Els premis en efectiu es distribuiran en la forma següent:

Premis

Primera secció nois

Tres primers de 25 pessetes.

Tres segons de 15 pessetes.

Primera secció noies

Tres primers de 25 pessetes.

Tres segons de 15 pessetes.

Segona secció nois

Tres primers de 50 pessetes.

Tres segons de 30 pessetes.

Segona secció noies

Tres primers de 50 pessetes.

Tres segons de 30 pessetes.

Tercera secció nois

Tres primers de 75 pessetes.

Tres segons de 45 pessetes.

Tercera secció noies

Tres primers de 75 pessetes.

Tres segons de 45 pessetes.

A més es podrà concedir un Premi d'Honor de 125 pessetes, als joves, i altre igual a les senyoretas, de les terceres Seccions respectives, que en els exercicis d'aquest Concurs hagin demostrat notable superioritat de coneixements d'Història de Catalunya. Per a obtenir aquests Premis d'Honor caldrà que hagin obtingut la primera qualificació en els llurs exercicis i que es subjectin a nou examen especial.

Als examinats que no obtinguin premis en metàl·lic, i, segons el judici del Tribunal, sien mereixedors de recompensa, se'ls farà entrega de llibres o altres presents com a record del Concurs.

Serà concedit un Premi en efectiu de 150 pessetes, y Diploma d'Honor, al professor que, a judici del Tribunal, hagi respost amb més entusiasme i intel·ligència a la present crida, tenint-se en compte principalment el nombre i qualitat dels premis obtinguts per sos deixebles. El professor que el segueixi en mèrit serà distingit amb Diploma d'Honor.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana prega a tots els cate-dràtics, Mestres, oficials i no oficials, entitats i particulars, que posin gran interès en preparar joves i senyoretas per concórrer-hi, entenent que així faran obra patriòtica; perquè com més coneguda sigui la nostra Història més estimada i respectada serà Catalunya.

Barcelona, Desembre de 1918.—Pel Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana: El President, **Manel Folguera i Duráu.**—El Secretari, **Martí Esteve.**

Per la Comissió Delegada de Tarragona: El President, **Bernabé Martí i Bofarull.**—El Secretari, **Eudalt Melendres.**

NOTA.—L'Agrupació d'Escoles Catalanes de l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou s'ha ofert a costejar un dels premis abans consignats.

Nòtules

Teatre dels Poetes

La fervor i l'inclinació a elevar més i més les coses més sentides de Catalunya, ha portat a emprendre als fervents esperits nous i coneixedors del moment, a la constitució primericia avui per avui, d'una associació que aplegui als escriptors nostres que sentin afecte al Teatre.

Sembla que ha de reportar els més plaents auguris a la dramaturgia, a precisar per la col·laboració que s'ha ofert de l'infinitat de plomes ja consagrades.

La empresa mostra una atrevida genialitat, puix que s'ha precisat ja que es donarà àmplia habitació des del drama vigorós al simbolisme i el realisme.

Serà açò, un motiu per a començar a veure com es poden capolar sabrosissims fruits en l'arbre-Talia.

Com auguri d'un èxit que ens atany de bon enduvi, és que sabem que forma en l'iniciació una ploma-precisada d'un vigorós escriptor del nostre camp.

Les sessions sembla que tindran lloc als matins en el teatre Eldorado de la capital.

Festa de la Poesia

L'agrupació «Horaci» de la ciutat de Reus té en projecte d'organització la celebració de la segona Festa de la Poesia a Catalunya, qui després de recordar-nos de l'èxit de Sitges, cal pensar que aquesta no desdirà pas en res an aquella.

La precisió, la qualitat, totes aquestes coses que tan agrandeixen a l'agrupació «Horaci» ens fa creure l'èxit que assoliran amb aquest projecte.

Amb mesura, que sabem res més que's pugui concretar, en farem sabedors en les nostres columnes als llegidors.

Noves produccions

De joves literats, creiem que cal esperar-ne moltíssim: per arreu desbota fecundant la producció literària.

A Barcelona, en Millás-Raurell té a punt d'acabar per donar a l'estampa la seva obra *Quaranta poemes*, volum il·lustrat.

A Reus, en Prous i Vila enllesteix aixis mateix *Infantament*, el primer volum de versos. Tot açò és un bon auguri.

Bones noves per nostres nòtules.

LL.

Sportives

Exposició d'automòbils

Essent molt nombroses les peticions que li han sigut dirigides al Comitè organitzador de l'Exposició Internacional d'Automòbils, per a que aplegessin per alguns dies la seva solemne inauguració i d'aquet modo poder-la revestir del major esplendor possible, l'Excm. Ajuntament de Barcelona, baix quins auspicis es celebra, ha acordat, atent a les indicacions del referit Comitè, accedí a fixar les fetxes, del 1

al 10 d'Abril prop-vivent per a portar-la a cap, lo que s'ens suplica fem públic per a coneixement de quantes persones es disposen concórrer a Barcelona amb el fi de visitar l'Exposició i pendre part a l'Assemblea magna automovilista convocada per aquella Cambra Sindical.

De la carrera «Copa Gran Paz»

Podem assegurar que són en gran número els corredors nacionals i estrangers inscrits per a pendre part en la gran manifestació *sportiva* que tindrà lloc en la nostra ciutat durant les vinentes festes de Pasqua.

En el pròxim número podrem adelantar ja algun nom, cosa que no fem avui per discreció, ja que no estem degudament autoritzats per a fer-ho.

Han sigut exposats en diferents pobles de la nostra *provincia* els premis i les còpies de la gran carrera de la Pau, essent, com no podia ésser menys, donat el seu bon gust artístic i riquesa elogiats per tothom.

Durant la pròxima quinzena seran exposats en un dels més importants comerços de la ciutat comtal, quedant, de retorn, exposat a la nostra ciutat, fins el dia de l'entrega, finida la cursa.

Dintre la pròxima setmana es repartirà el reglament de la cursa i a fins de mes quedarà editat el programa oficial, que, com deiem en el passat número, és una verdadera obra d'art que honra tant al director artístic, senyor Cidón, com a la casa editora de Barcelona, Fiol i C.ª, S. en C.

Oració a Itàlia la valenta

La figura de Miquel Angel, déu de l'art, amb l'escaripa i la maceta modelant la estàtua de la victòria aliada, m'apar en ma imaginació com una visió excelsa d'un somni delitós. Dant, amb la seva ploma brillant com cel·estel·lat en nit de fosca i serena, en companyia de la seva Beatriu formosa i immortal ratllant dessobre pergami blanquíssim i fi l'història del sacrifici de l'Itàlia gloriosa a n'aquesta gran obra del viure de l'humanitat, li fa costat; el Tecia, amb la paleta i pinzell, dona color i retoc a un gran quadre on la Justícia juntament amb la Llibertat i el Valor formen el tríptic que ha conduït al final triomfant la causa de l'Entente.

Aquestes tres celebritats de teua casa, Itàlia heròica, jo en ma visió els he vist, i en mig del silenci amb que feien la seva obra se sentiren orgullosos de ésser fills teus. Ells ho han dit, els seus ulls no deien altra cosa en son espurneig intel·ligent.

Has entrat en el lloc dels valents i justos, i un èxit ha finalitzat la teva feina.

Les terres esclaves del domini exòtic de l'Austria, en mal hora opreses, ja tornen a ésser teves i Trieste ha vist en sos edificis públics onejar altre cop la bandera de l'Itàlia, mare amo-

LLIBRERIA i PAPERERIA i ESTAMPERIA
DIBUIX i PINTURA i ESCRITORI
LLIBRES RATLLATS

ELÍSEO PONZ MASSAGUÉ

SUCCESSOR DE FILLS DE J. FONT

CORRESPONSAL de la casa FARINETTI per a SEGELLS DE GOMA, RELLEUS EN PAPER, ESMALTS, etc., etc., i de la casa "ARTE CRISTIANO" de OLOT per a ESTATUARIA RELIGIOSA

Baixada Misericordia, 7 Tèlèfon 393 Tarragona

PERE FRANCESH

Practicant de Medicina i Cirurgia
Especialitat en Massatge i Callista

VISITA A DOMICILI

Plassa de la Font 47, entressol

"Cómo se llega a comerciante"

Darrera obra de D. Pere Gual Villalbí
En la Llibreria Eliseo Ponz

Baixada Misericordia, 7 — Tarragona

¿Qué espera el Rey?

Del autor de los libros «Temas» y «En esta hora única», el diputado por Tortosa i brioso propagandista revolucionario, Marcelino Domingo, ha aparecido un tomo de 112 páginas, con una expresiva portada de «Tito», intitolado, «¿Qué espera el Rey?».

Este libro es un alegato formidable contra el régimen. En él está condensada la campaña revolucionaria de Marcelino Domingo, ese formidable luchador, con quien la monarquía tiene una cuenta pendiente: su encarcelación y proceso.

La aparición de este libro causará gran sensación, y más en estos momentos en que, lo que pregunta el título de este libro, es pregunta de todo el pueblo.

Lleva una portada a dos colores, por «Tito», tan atrevida e insinuante como el texto.

Vale 50 céntimos.
Pedidos en las librerías y en la Casa Editorial Monclús.—Tortosa.

Ara més que mai visca Catalunya autòno ma!

CASA COCA

COMTE DE RIUS, 7 - TARRAGONA

Respalls de tota mena, especialitat en articles de pell i per a viatge, hules per a llits i taules, gutaperxes i linoleums.

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de totes classes
Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 I 11-TARRAGONA

CLÍNICA VETERINARIA I TALLER DE CONSTRUCCIÓ

— DE —

POMPEU VALL

NOYA DE S. FRUCTRÓS, 3 TARRAGONA

P. Floret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat
Apodaca, 6 : Tarragona : Tèlèfon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancaries : Ordres de borsa

Fàbregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giros
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

JOSEP J. LISSSEN

GRANS DIPÓSITS DE DOQUES DE CASTANYÉ

Aquesta casa, que fa les compres directament per la seva sucursal de Itàlia, pot oferir preus sense competència.

TELÉFON 387

DESPATX: UNIO, 6, 1.ER

Ferros per a obres de totes classes: Retxes: Especialitat en treballs d'art.

TALLER DE CERRALLERIA

— DE —
JOSEP GIL SABATÉ

CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Bàscules, Balances i Romanes. Reparacions de totes classes.

Impremta: de Llorens i Gabré

Fortuny, núm. 4 Tarragona

GRANS MAGATZEMS Las Balears

Sabateria: Sombrereria: Camiseria: Corbateria: Géneros de punt: Especialitat i grans existències en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA PREU FITXO
TELEFON 116

Confiteria i Pasteleria

— DE —
Francisco Tuset

(Ex-dependent de la casa Palá)

Gros assortit en reposteria: Tortades repletes i Pasta de Brioixs. Especialitat en Pastes seques: Carquinyolis i Borregos Xarops i Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41
TARRAGONA

TINTORERIA MODERNA de Angel Alcoverro

Unió, 33. — Taller: Gasómetro, 32. — TARRAGONA

SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BÓT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té el gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMEN. Per a convèncer visiti aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de teixits de llana, fil i cotó per difícils que sigan.

Es renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials.

Es renten en sec trajes de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantel·lins, gorres, etc.

Els negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els plauxats sens perjudicar els teixits.

Gran rapidesa en els dols. Se serveixen els encàrrecs amb promptitud.

GRAN REBAIXA DE PREUS

No confondre-s: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona.

Hotel Internacional

Recentment inaugurat
Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
1 AUGUST, 26
TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels licors estomacals

FABRICANTS:

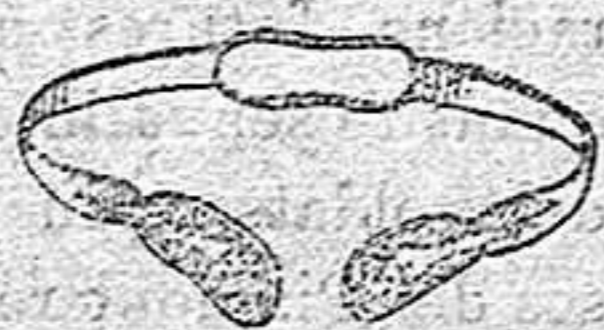
Fills de Joan Viá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires

Demanéu en els cafés i pasteleries

Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopedics (TRENCA TS)

EL BRAGUER-ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més pràctic i modern per a la retensió i curació de les hernies per cròniques i rebel·lides que siguin.

Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infància i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAXES VENTRALS

Casa Montserrat UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

— DE —
Frederic Miret

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves, vins, xampansys i tota classe de comestibles.

Unió, 28 TARRAGONA
TELEFON 245

Instal·lacions

— DE —
Electricitat i aigua

Lampisteria en general

Timbres — Telèfons

Material Elèctric

Antón Montesinos Apodaca, 27

TELÉFON 324
TARRAGONA

STOCK Michelin i Dunlop

Accessoris i pe es soltes per a

Bicicletes, Motocicletes i Automovils

Ois lubricants, bétzines i bujies — Vulcanització i venda de pneumàtics i càmares per a tota classe de Autos

Despatx i Exposició: Mas ten i C.^a

Unió, 32 — Telèfon 259
Garage
TARRAGONA

Casa Literas

Recomana al públic sos acreditats Cafés

Torrefacció diària

Gran assortit de articles del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3
TELÉFON 241
TARRAGONA

Societat de socors mutuels TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels casos de vellesa, malaltia, invalidesa, viudeta i mort

Inscrita en el Govern civil i en la Comissaria general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:

Rambla Sant Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7 — TARRAGONA

Menjadors del Jardí de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen coberts des de 1'50 pessetes en endevant i a la carta.

Hospedades per temporada a preus convencionals.

Habitacions amb llum elèctrica

CLINICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinàries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisis micro-química d'orina. productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. — Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu. ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.

Per a les pobres, franca dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja. Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

MOSTELLE (RAIMOST)

Suc de raïms sense alcohol

The Grape, Juice C. L. Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excelent refrese

El millor aliment en les malalties

i convalescència

Se ven per tot arreu

Sastreria

Novitat

— DE —

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Petit Versailles Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços

Explendit servei de Restaurant:

Piano elèctric - Overt dia i nit

Rambla S. Joan, n.º 49

Telèfon, 242

Tarragona